

1846 i den kongl. Resolution, der blev meddeelt Standerne dengang, hvor det udtrykkelig er sagt, at, hvor der var Tale om, at en Lehnbesidder skulde gives Tilladelse til at sælge, da stilles det i Spidsen derfor, at en saadan Tilladelse saavel er til Landets som til Bondestandens Gavn, efter de billige Bifkaar, hvorunder Besidderen kan sælge Steberne, som ogsaa til dennes Gavn; der har Regjeringen allerede udtalt og sat i Spidsen, at det skulde være til Bondestandens Gavn. Men nu troer jeg virkelig, at det Forslag, som her foresligger, er i Sandhed til Bondestandens Gavn paa disse Besiddelser; thi, skeer det ikke, og bliver det Forslag, som den ærede Justitsminister idag har stillet, vedtaget her i Thinget og af Rigsdagen, da vil det kunne foranledige, at en Lehnbesidder kun behøvede at oppebie Fæsteledighed for at kunne lade Gaarden blive solgt ved Auction; men saadanne Auctioner over Gaardene ville ikke være til Bondestandens sande Gavn. Saaledes stiller Sagen sig for mig, og derfor har jeg tilladt mig endnu at udtale disse Ord med det Haab, at dette Forslag ikke vil blive nogen Anstødssteen for Lovens videre Fremme.

Krabbe: Naar det maa ansees som givet, at det med Hensyn til Resultatet er aldeles ligegyldigt, om den Bestemmelse optages i Loven, at Majoratsbesidderen kun maa sælge enten til Fæsteren eller hans Livsarvinger og Svigerbørn, og naar den høitærede Justitsminister selv har erklæret, at det er et høist sjældent Tilfælde, at en Majoratsbesidder sælger til Andre end enten Fæsteren eller hans Livsarvinger, saa kan jeg heller ikke indsee eller troe, at den høitærede Minister vilde tilraade Hans Majestæt Kongen at benytte sit Veto, fordi Landstinget skulde holde paa den Beslutning, der med en betydelig Majoritet blev vedtagen ved Sagens anden Behandling. Den høitærede Justitsminister har vel fremhævet de Banskæligheder, der kunne være forbundne med, at Livsarvingerne — enten een eller alle, — naar de foresandtes efter en Fæster, ikke kunde eller ikke vilde kjøbe; men i saa Fald er der jo ikke Andet for Besidderen at gjøre end at fæste Stedet bort, og dette vilde jo dog ikke kunde kaldes en Omgaaen af Loven.

Kirke- og Underviisningsministeren: En æret Taler paaberaabte sig en egl. Resolution af 1846, som indeholdt, at der ved Bevilling til at sælge Bøndergods fra Lehn og Fideicommisser skulde sørges for Fæsternes og deres Familiers Liv. Det er et Princip, som jeg aldeles vedkjender mig, og efter det Forhold, hvori jeg har staaet til Resolutionen af 1846, som til meget Andet, som Regjeringen da foretog i samme Retning, kan det ei være anderledes. Jeg vilde derfor heller ikke nu paa nogen Maade tage Deel i nogen Lov eller Foranstaltning, der kunde berøve Fæstefamilierne den Adgang, som de under de bestaaende Forhold have til at nyde det Gode, fremfor Andre at faae Adgang til deres Forældres Gaarde efter disses Død. Men, naar Sagen skal ordnes ikke ved en Bevilling eller ved en Ledelse af en Regjering, men ved en almindelig Lov, saa finder jeg det dog umuligt at optage en saadan Bestemmelse som den, at man skal sælge til Fæsterens Livsarvinger eller Svigerbørn; thi det er dog ingenlunde ubetinget Regel selv for den mennefskjærligste og ædleste Lehn- og Fideicommissbesidder, at han altid skulde fæste Gaarden bort til Fæsterens Børn eller Svigerbørn; thi det kan jo være, at der blandt disse ikke er Noget, som er stiftet til at modtage Gaarden. De kunne være Børn eller af andre Årsager være aldeles uskiftede til at styre Gaarden, og de kunne derhos ogsaa sidde i saadanne Stillingen, at de aldeles ikke kunne ville fæste Gaarden; de kunne være Embedsmænd, Borgere, Besiddere af andre Landeindomme, saa at de paa ingen Maade kunne ønske dette Fæste. Men ikke destomindre skulde man være forpligtet til at affinde sig med dem og tilstaa dem et Vederslag, for at man kunde sælge Gaarden til en Anden. Jeg troer derfor, at de fornævnte Bestemmelser aldeles ikke egne sig til at optages i Loven. Jeg forstaaer heller ikke, hvorledes disse Livsarvingers og Svigerbørns Rettigheder i andre Henseender skulde forstaaes. Skulle de betragtes som en Genhed, saaledes at alle Børnene skulde tage Deel i at faae Eiendom paa Gaarden og dele den Fordeel, som kunde komme ud af atter at sælge den; eller skulde kun Een af dem have den?